

LIKA OLIKA!

Ett skapande skola-projekt om likheter,
olikheter & att våga vara sig själv!

AV MAUD "MAMMA MÅD" CEDERLÖW

Lika olika!

Manus, text, musik, sång, kör, formgivning, produktion:

Maud "Mamma Måd" Cederlöw, www.mammamåd.se

Arrangemang, musik m.m.:

Andreas Hedlund (för övrig CD-info se konvolut)

Urval av och omarbetning av dramaövningar:

Kicki Kjernli och Maud Cederlöw

Foto och layout: Mikael Larsson, www.lamemicke.se

Illustrationer och textning: Eva Ivarsson

Notskrift: Petter Boström

Kläder: Ingela Larsson

Tryck (häfte): Rauff Printcenter, Eslöv 2012, www.rauff.se

Kontakt: mail@mammamad.se

Copyright: Mamma Måd

"Lika olika!" är beviljat bidrag från Kulturrådet.

ISBN: 978-91-980128-0-4

INNEHÅLL

Introduktion: 4-6

Syfte, metod & mål för "Lika olika!": 7-9

Värdegrund & uppdrag: 10-14

Läroplanens mål & riktlinjer: 15-17

Vad sång, musik & drama

tillför elevens utveckling & lärande: 18

FN:s Barnkonvention: 19-21

Drama som metod: 22

Dramaövningar: 23-30

Mamma Måd: Låttext: 31, Noter & ackord: 32-33, Övningar: 34-35

Lika olika: Låttext: 36, Noter & ackord: 37-38, Övningar: 39-40

Knut knyter knut: Låttext: 41, Noter & ackord: 42-43,

Övningar: 44-45

Djurpark: Låttext: 46-47, Noter & ackord: 48-49, Övningar: 50

Jättegott!: Låttext: 51, Noter & ackord: 52-53, Övningar: 54-55

Go´natt!: Låttext: 56, Noter & ackord: 57, Övningar: 58-59

Coolare poolare: Låttext: 60, Noter & ackord: 61-62,

Övningar: 63-64

Vi kan, vi vill & vi vågar!: Låttext: 65, Noter & ackord: 66-67,

Övningar: 68-69

Avslutning: 70-71

Inspirationslitteratur: 72-73

Källor: 74

INTRODUKTION

”Barn som rör sig arbetar med alla sina sinnen. Barn som använder sina sinnen kan också kommunicera bättre. Barn som kan kommunicera kan också känna för och värna om sina medmänniskor.”

(Ur ”Temasamlingar med tonvikt på rytmik för förskola och lågstadium”,
Anne-Marie Engelholm)

Tanken med Skapande skola är att vi kulturarbetare ska försöka delge er inom skolans värld våra tankar och arbetsmetoder. Dessa ska förhoppningsvis kunna hjälpa er att skapa nya utgångspunkter för ert fortsatta pedagogiska arbete.

Skapande uppstår oftast när man har begränsningar att utgå ifrån. För att kunna vara kreativ måste man dels ges vissa ramar att utveckla sina tankar inom, dels måste man känna sig trygg och bekväm med sin situation. När man uppnått dessa känslor så kan kreativiteten börja flöda på ett helt annat sätt än om man känner sig osäker och inte vågar leva sig in i sin uppgift. Denna skrift är tänkt att utgöra era ramar för att bli kreativa inom ett visst tema, i det här fallet ”Lika olika!” – ett Skapande skola-projekt om värdegrundsfrågor och mångfald, om likheter och olikheter och om att våga vara sig själv.

Hellre mångfald än enfald!

Som textförfattare, kompositör och sångerska med inriktning på barnmusik ser jag som min naturliga uppgift att försöka skriva låtar som inte bara roar utan också berör. Målsättningen med ”Lika olika!”-projektet är att via musik och drama på barns villkor kunna nå både deras lust att närma sig värdegrundsfrågor men även att få upp en nyfikenhet inför att försöka erövra det svenska språket.

Syfte, Metod & Mål För "Lika Olika!"

Syfte

Skapande skola-projektet "Lika olika!" har som syfte att vägleda och inspirera pedagoger till en långsiktig utveckling av de pedagogiska arbetsmetoder man redan jobbar med. Att kunna arbeta både medvetet och lustfyllt med värdegrundsfrågor på nya sätt för att försöka få eleverna att utveckla sin förmåga till öppenhet, respekt, empati, solidaritet och ansvars-kännande.

Syftet är även att få upp en nyfikenhet och lust bland barnen för att leka med ord för att på sikt kunna skapa sig en egen identitet tack vara att de bemästrar det svenska språket. Elevernas eget skapande och delaktighet är självklara ledord genom hela projektet.

Metod

Att med hjälp av sång, musik och drama som verktyg och kreativ metod försöka hitta former för nya arbetssätt inom ordinarie skol-verksamhet. Detta sker bl.a. via en inledande dramaworkshop där eleverna deltar i enkla dramaövningar som används för att stärka både individen och gruppkänslan. Pedagogerna finns med för att både bli inspirerade av nya alternativa arbetsmetoder men även för att utgöra en trygg punkt för eleverna. Efter workshopen är tanken att pedagogerna med hjälp av häftet själva ska kunna hålla i enkla dramaövningar eller använda olika föreslagna arbetsmetoder för att nå lärande inom olika ämnesområden.

Värdegrund & Uppdrag

”Lika olika!”-projektets innehåll har till stor del sin grund i frågor rörande Läroplanens (hädanefter refererad till som Lgr 11) syn på skolans värdegrund och uppdrag. En väg mot målet för eleverna att hitta sin unika egenart och ett sätt för oss vuxna att vägleda dem i deras utveckling och lärande kan gå via sång, musik och drama, vilket kan benämnas estetiska lärprocesser. Lustbetonade arbetsmetoder kan lägga en naturlig grund för eleverna att bygga upp en egen inre lust till ett fortsatt livslångt lärande.

Att materialet handlar om likheter och olikheter är ytterligare ett sätt att knyta an till Lgr 11:s strävan att förmedla och förankra respekt för både mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar genom en fostran till rättskänsla, generositet, tolerans och ansvarstagande. Skolan är en social och kulturell mötesplats och vårt uppdrag är att få eleverna att inse de värden som ligger i en kulturell mångfald. Följande citat ur Lgr 11 kan med fördel knytas an till projektet ”Lika olika!”:

Grundläggande värden, förståelse och medmänsklighet

”Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet med svaga och utsatta är de värden som skolan ska gestalta och förmedla.”

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse.”

Läroplanens MÅL & RIKTLINJER

Skolans mål är bl.a. att varje elev ska respektera andra människors egenvärde och ta avstånd från att människor utsätts för förtryck och kränkande behandlingar. Eleverna ska kunna leva sig in i och förstå andra människors situation och vilja andras bästa. De ska kunna utveckla sin förmåga att uttrycka sina egna tankar och åsikter och därmed få möjlighet att kunna påverka sin situation.

Eleverna ska ges möjlighet att erövra det svenska språket så att de kan både prata och skriva på ett nyanserat sätt. De ska även ges möjlighet att lära sig ta ansvar för sina egna handlingar och utveckla sin förmåga att förstå och handla efter demokratiska och solidariska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.

Delar av Lgr 11:s kursplaner som kan knyta an till estetiska lärprocesser

Ur kursplanen för **svenska** i grundskolan finns uttalat att undervisningen ska syfta till att eleverna utvecklar en förmåga att formulera sina egna åsikter och tankar i olika slags texter och genom skilda medier. De ska även kunna skapa och bearbeta texter enskilt och tillsammans med andra. Eleven ska ges möjlighet att uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer och nå kunskap i hur man söker och värderar information från olika källor.

Genom språket kan man tänka, kommunicera och lära. Språket är en förutsättning för att kunna utveckla sin identitet och uttrycka sina känslor, men även lättare förstå hur andra tänker och känner. Att ha tillgång till ett varierat språk är av stor vikt för att kunna både förstå andra och göra sig själv förstådd i ett samhälle där människor ur skilda kulturer, generationer och språkområden möts.

FN:S BARNKONVENTION

Allt arbete med barn bör grunda sig på innehållet i Barnkonventionen ("FN:s konvention om barnets rättigheter" från 1989). Barnkonventionen finns på pränt i nationella styrdokument för hela det svenska utbildningsväsendets verksamhet och dess andemening är att barnets bästa alltid ska komma i främsta rummet.

Barnkonventionen genomsyrar såklart även Lgr 11:s tankar och det sätt på vilket man inom skolan redan arbetar, men det är alltid nyttigt att gå tillbaka till källan för att verkligen åskådliggöra vad vi bör ha med i tankarna när vi planerar vårt viktiga arbete med barn. I vårt aktuella arbetsområde där vi försöker använda oss av sång, musik och drama som pedagogiska verktyg att nå olika mål inom Lgr 11 kan vi särskilt ta till oss budskapet i utdrag ur följande Barnkonventionsartiklar:

Del av artikel 2; Icke-diskriminering:

Alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Inget barn får diskrimineras eller behandlas annorlunda p.g.a. sitt utseende, kön, språk, ursprung, handikapp, sin hudfärg, religion eller sina åsikter.

Del av artikel 3; Barnets bästa:

De som bestämmer om sådant som gäller barn ska först och främst tänka på vad som är bäst för barnet.

Del av artikel 6; Rätt till liv och överlevnad:

Alla barn har rätt att överleva och att utvecklas.

Del av artikel 7; Rätt till namn och nationalitet:

Du har rätt till ett namn och en nationalitet.

Del av artikel 12; Åsiktsfrihet och rätten till att bli hörd:

Alla barn har rätt att säga vad de tycker, och deras åsikter ska respekteras i alla beslut som rör dem, ex. i hemmet och i skolan.

Drama Som Metod

Drama är en utmärkt metod för att skapa förståelse och insikt om både sig själv, sina medmänniskor och hur man fungerar tillsammans. Men drama kan även med fördel användas som metod för att ta sig an ämnen ur nya synvinklar. Som pedagog kan du använda drama som ett verktyg för att försöka uppnå vissa av målen inom Lgr 11. Drama kan medvetandegöra och konkretisera annars komplicerade frågeställningar, såsom ex. etiska och moraliska värdegrundsfrågor.

För att få ut mesta möjliga effekt av dramaövningarna bör de användas kontinuerligt. Genom att vid olika tillfällen i sin undervisning tillämpa drama kan man få prov på bl.a. hur konflikthämmande övningarna kan vara. Drama tillåter alla elever att få ta plats och utgöra en del av en kreativ och medskapande helhet. Elever som inom traditionella undervisningsformer kanske inte vågar ta för sig ges här möjlighet att synas i ett nytt och inspirerande sammanhang.

En förutsättning för att dramaövningarna ska få största möjliga effekt är att de deltagande eleverna känner sig trygga både i sig själva och som gruppmedlemmar i den aktuella barngruppen. Därför är det mest effektivt att börja med lite mer enkla dramaövningar för att göra eleverna trygga med både sig själva och sina klasskompisar i ett för dem kanske helt nytt forum. Först när man överbryggat nervositet, blyghet och osäkerhet, och kanske inte minst misstron om sin egen förmåga, så kan det vara dags att ge sig på lite mer komplicerade dramaövningar.

Genom drama och musicerande kan vi så att säga lära med hela kroppen och genom att aktivera våra olika sinnen så underlättas inlärningsprocessen. Det är viktigt att vi inom skolans värld vågar prova alternativa arbetsmetoder för att alla elever ska få en chans att komma till sin rätt och hitta sina egna styrkor.

Go'Natt!

Vers 1:

Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Jag ska drömma att jag flyger över gran och över tall.
Jag ska glömma att jag inte vågar stå ens på en pall.
Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Go-o-natt!

Vers 2:

Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Jag ska drömma att jag springer allra forstast i ett lopp.
Jag ska glömma att jag alltid kommer sist och kallas flopp.
Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Go-o-natt!

Vers 3:

Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Jag ska drömma att jag tämjer vilda lejon på ett zoo.
Jag ska glömma att jag inte vågar klappa ens en ko.
Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Go-o-natt!

Vers 4:

Go'natt, go-o'natt, alla vänner go'natt!
Jag ska drömma att jag sjunger för en jublande publik.
Jag ska glömma att jag svettas, sjunger falskt och får panik.
Go'natt, go-o-o'natt, alla vänner go'natt!
Go-o-naaatt!

Go'Natt!

Text & musik: Maud Cederlöw

Vaggande vals

N.C. C Dm7/C Em7/C G¹¹

1.Go'-

9 C Dm7/C Em7/C Dm7/C Em7/C Dm7/C

natt, go-o'-natt, a-lla vänn - er go' - natt! Jag ska drömm - a att jag fly - ger ö-ver

15 C Dm7/C Em7/C Dm7/C C G¹¹

gran och ö-ver tall. Jag ska glömm - a att jag in - te vå-gar stå ens på en pall. Go'-

21 C Dm7/C Em7/C Dm7/C C G¹¹ C Dm7/C

natt, go-o'-natt, a-lla vänn - er go' - natt! Go-o'-natt!

29 Em7/C Dm7/C C Dm7/C Em7/C 1.2. G¹¹

2.Go'

35 3. G¹¹ C Dm7/C Em7/C Dm7/C Em7/C Dm7/C 3.Go'

4.Go' - natt, go-o'-natt, a-lla vänn - er go' - natt! Jag ska drömm-a att jagsjung - er för en

42 C G¹¹ C G/B Am7 G¹¹

ju - blan-de pu - blik. Jag ska glömm - a att jag svett - as, sjung - er falskt och får pa - nik. Go'-

48 C Dm7/C Em7/C Dm7/C C G¹¹ C Dm7/C

natt, go-o-o'-natt, a-lla vänn - er go' - natt! Go-o'-naaatt!

56 Em7/C G¹¹ C N.C. rit. . . .

Förslag på övningar till "Go'natt!"

Tema: Rim, rädslor och drömmar

Låt eleverna dels få fundera över mer konkreta frågor som handlar om olika slags rim, men även vad man kan drömma om och vara rädd för. Det är viktigt att barnen i gruppen känner sig trygga med varandra, och gärna att de har blivit lite mer varma i kläderna med att våga öppna sig för varandra bl.a. genom att göra lite enklare dramaövningar under en period före.

- **Rim:** Vilka rimord hittar ni i texten till "Go'natt!"? Ex. drömma-glömma (kallas **inrim/assonans** när rimmet ligger mellan ord inne i en versrad, vokalen i två rimord åtföljs av samma konsonanter), tall-pall, lopp-flopp, zoo-ko (kallas **manligt rim** = enstavigt rim) publik-panik (både prov på **alliteration** och **nöd-rim!**).
- **Varför rimma?:** Varför tror ni Mamma Måd och många andra låtskrivare och diktare använder rim i sina texter? Gillar ni låtar som rimmar, varför/varför inte? Finns det bra och dåliga rim, och vad är i såfall skillnaden?
- **Egna rim:** Hitta på egna rim som är ex. roliga, nödrim eller enligt teman ni själva hittar på för att ha en ram för ert skapande. Ex. att ni har en ramberättelse för en dikt, ramsa, låttext, saga eller ett julklappsrim där eleverna får hitta på egna rim, eller också att ni pedagoger tar fram olika lämpliga ord som kan ingå i denna text. Eleverna får själva komma fram till vilka ord de kan rimma dessa givna ord på, och även hitta på

AVSLUTNING

Med musiken som gemensamt språk

En naturlig väg man kan gå för att hitta sitt språk kan vara genvägen via sång och musik. Att se musiken som ett verktyg hjälpmiddel gör att vi på ett enklare sätt kan bjuda in barn och själva via olika aktiva val kan försöka hitta sin egen lust att ta nya ord och begrepp. Detta kan så småningom leda till att elever självmant börjar leka med ord, och via sin fantasi och nyfikenhet själva delaktiga i att skapa sig ett rikt och kreativt språk.

Via musiken har vi olika möjligheter att nå olika erfarenheter antingen genom att själv sjunga och spela eller genom att deltaga i en gemensam upplevelse som en konsert innebär. Både att spela musik eller att lyssna till andra som spelar tränar flera viktiga förmågor hos en individ; ex. fantasi, empati, samarbetsförmåga och inte minst den viktiga förmågan att kunna lyssna. Musiken är som ett gränsöverskridande språk som alla oavsett ålder, kön eller kulturell bakgrund har möjlighet att uppleva och njuta av allra helst tillsammans!

Lika olika – lika bra!

Hur skulle världen se ut om vi alla var lika? Ganska tråkigt och opraktiskt vore det om vi alla gjorde samma saker, såg likadana bodde i likadana hus, lekte samma lekar, åt samma mat och var intresserade på samma saker. Nej, visst är det fantastiskt att vi alla faktiskt är olika och tillför olika värden till våra vänner och vår familj tack vare våra skilda egenskaper och erfarenheter.

Lika Olika!

Ett Skapande Skola-projekt
OM LIKHETER, OLIKHETER
& OM att våga vara sig själv!

Detta arbetshäfte är knutet till projektet med syfte att försöka inspirera pedagoger att arbeta mer med estetiska läroprocesser, både under projektets gång men även efter kulturarbetarna lämnat skolan. Detta kan bl.a. ske i form av olika enkla övningar som utgår från Mamma Måds sånger, vars texter och noter finns återgivna i häftet för att man inom skolan både ska kunna jobba med musiken och inspireras av textinnehållet. Sångerna finns med på den bifogade skivan och i "Lika olika!"-konserten som projektet avslutas med. Projektet inleds med en drama-workshop för alla deltagande elever. I häftet finns mer info och tips om hur man som pedagog själv kan jobba mer med enkla dramaövningar för att på ett naturligt sätt kunna närma sig ex. värdegrundsfrågor. Materialet tar avstamp både i FN:s Barnkonvention och Skolverkets "Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet" från 2011.

Mamma Måd

GLAD MUSIK GER GLADA BARN!

Mamma Måd (Maud Cederlöw) är kompositören, textförfattaren och sångerskan som specialiserat sig på att göra barnmusik som både roar och berör. "Lika olika!" är hennes andra album efter debuten "Mamma Måd". Maud är utbildad inom bl.a. berättarteknik, kreativt skrivande, kultursociologi, pedagogiskt drama, media och film. Hon har tidigare jobbat på bl.a. förskolor och skolor som barnskötare och fritidspedagog, men jobbar numera heltid som barnmusikartist genom att ge ut egna skivor och turnera med olika föreställningar för både förskolebarn och barn i skolåldern.

www.mammamåd.se

ISBN 978-91-990128-0-4

